

CULTURĂ POLITICĂ SI SOCIETATE CIVILĂ

conf. dr. Gabriel Badescu
e-mail: badescu@msu.edu

Scopurile generale ale cursului:

Cursul isi propune sa analizeze rolul pe care il au factorii culturali asupra functionarii sistemului politic in natiunile democratice si in cele aflate in curs de democratizare.

Acest tip de abordare isi are originea in lucrarile lui Tocqueville, Weber, Almond si Verba, si a cunoscut o revigorare dozebita incepind cu anii '90. Cresterea interesului pentru acest domeniu poate fi observata in numarul tot mai mare de lucrari academice si studii de policy in sunt inclusi factori culturali in evaluarea functionarii institutiilor politice si economice.

Obiectivele principale ale cursului

1. prezentarea unor notiuni fundamentale ale stiintelor politice, des intilnite si in limbajul politic sau cel comun: cultura politica, cultura civica, participare politica, societate civila, capital social.

2. familiarizarea studentilor cu rezultate recente ce urmaresc clarificarea urmatoarelor probleme: Care sint tipurile de idei politice importante pentru aparitia si mentinerea unui regim democratic, si care este importanta lor relativa? Exista un agregat de orientari si atitudini la nivelul indivizilor care conditioneaza dezvoltarea economica a unei societati? Care sint caracteristicile culturii politice romanesti in raport cu ele vestice dar si cu cele ale altor tari din Europa de Est? Ce implicatii au aceste diferente pentru functionarea democratiei in Romania si pentru dezvoltarea sa economica si sociala?

Deasemenea, este urmarita familiarizarea studentilor cu modul de argumentare intr-o disputa importanta din stiintele politice aflata in prezent in plina desfasurare si sint prezentat citeva teme fundamentale in stiintele sociale: problema actiunii colective, rationalitatea actorilor sociali, legatura dintre micro si macropolitica.

Evaluarea studentilor.

40% - evaluarea activitatii in timpul semestrului, inclusiv a activitatii de voluntariat in cadrul unei asociatii (grup formal sau informal cu obiective civice).

20% -- test partial

40% -- scrierea si prezentarea unei lucrari individuale.

Structura cursului

Curs 1. Prezentarea temelor principale ale cursului. Definirea unora dintre conceptele de baza.

Curs 2. Precursori ai abordarilor centrate asupra culturii politice. Cultura si dezvoltare economica (Weber). Rolul asociatiilor asupra democratiei (Tocqueville). Discutie pe marginea cartilor "Etica protestanta si spiritul capitalist" (Max Weber) si "Democratie in America" (de Tocqueville).

Bibliografie:

1. Weber, M. The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism. Ch 1: Religious affiliation and social stratification.

<http://xroads.virginia.edu/~HYPER/weber/WeberCH1.html>

(volumul integral poate fi gasit la

<http://xroads.virginia.edu/~HYPER/weber/toc.html>)

2. Tocqueville, A. Democracy in America. Vol. 2, Ch. 5

http://xroads.virginia.edu/~HYPER/DETOC/ch2_05.htm

(volumul integral poate fi gasit la

http://xroads.virginia.edu/~HYPER/DETOC/toc_indx.html)

Curs 3. Exista un tip de cultura politica in absenta careia functionarea democratiei nu este posibila? Discutie pe marginea cartii "Cultura civica" a lui G. Almond si S. Verba.

Bibliografie:

1. Almond, Gabriel si Sidney Verba. Cultura civica. Cap. 1 si Cap. 13. CEU Press si Du Style. 1996

Curs 4. Participarea politica. Determinanti si efecte ale participarii. Tipuri de participare. Comparatii intre tari in ceea ce priveste nivelele de participare. Evolutii in timp.

Bibliografie:

1. Norris, P. Democratic Phoenix: Political Activism Worldwide. Ch. 2

<http://ksghome.harvard.edu/~pnorris/acrobat/everyvoice/Chapter2.pdf>

(volumul integral poate fi gasit la

<http://ksghome.harvard.edu/~pnorris/acrobat/everyvoice/>)

Curs 5. Societate civila. Definitii. Factori care influenteaza nivelul de dezvoltare a societatii civile. Consecinte ale functionarii societatii civile.

Bibliografie:

1. Civil society. Definitions:

<http://www.cpn.org/tools/dictionary/civilsociety.html>

2. Foley, B. si Michael Foley. The Paradox of Civil Society. *Journal of Democracy* 7.3 (1996) 38-52, disponibil la

<http://www.worldbank.org/wbi/governance/parliament/nepad/lib7/session7k.htm>

Curs 6. Asociatii si democratie. Atribute care conteaza: asociatii cu voluntari/cu procese de decizie orizontale/ cu contacte face-to-face frecvente. Atribute ale societatii civile din Estul-Europei.

Bibliografie:

Sampson, S. 1996. "The social life of projects. Importing civil society to Albania." In *Civil Society: Challenging Western Models*, ed. Chris Hann and Elisabeth Dunn. London: Routledge, 120-138.

Curs 7. Capital social. Cum este definit? Cauze si efecte. Lucrarile lui Robert Putnam.

Bibliografie.

1. Putnam, R. The Strange Disappearance of Civic America. *The American Prospect Online*, Nov 30, 2002, disponibil la

<http://www.prospect.org/web/page.ww?section=root&name=ViewPrint&articleId=4972>

2. Putnam, R. Bowling Together. *The American Prospect Online*, Feb 11, 2002, disponibil la

<http://www.prospect.org/web/page.ww?section=root&name=ViewPrint&articleId=6114>

Curs 8. Test.

Curs 9. Capital social si democratie.

Bibliografie.

1. Bo Rothstein. Social Capital and Quality of Government: The Causal Mechanism. in Janos Kornai, Susan Rose-Ackerman si Bo Rothstein (eds), *Creating Social Trust: Problems of Post-Socialist Transition.* Palgrave Macmillan. 2004, disponibil la <http://www.kus.uu.se/Democracy3/Rothstein.pdf>

Curs 10. Incredere interpersonală si incredere politică. Relații între tipurile de incredere si democratizare, dezvoltare economică.

Bibliografie.

1. Richard Rose. Getting things done in an anti-modern society: Social capital networks in Russia. disponibil la

http://128.8.56.108/iris-data/socat_docs/SCI/SCI-WPS-06.pdf

Optional: Alte lucrari similare sunt disponibile la <http://www.iris.umd.edu/socat/papers/papers.htm>

2. G. Badescu. Social Trust and Democratization in the Post-Communist Societies. in G. Badescu si E. Uslaner (eds.). *Social Capital and the Transition to Democracy.* London, New-York: Routledge. 2003. disponibil la

<http://www.policy.hu/badescu/paper2.rtf>

Curs 11. Aplicații ale teoriilor privind capitalul social asupra domeniului dezvoltării comunitare. Probleme ale acțiunii colective si eficiența guvernării democratice. Asociații, ONG-uri si "community-based development" in țările foste comuniste. O discuție privind efectele capitalului social asupra tranziției democratice.

Bibliografie.

1. Uslaner, E. si G. Badescu. Legacies and Conflicts: The Challenges to Social Capital in the Democratic Transition. in G. Badescu si E. Uslaner (eds.). *Social Capital and the Transition to Democracy.* London, New-York: Routledge. 2003. disponibil la

<http://www.policy.hu/badescu/Papers.html>

2. Mansuri, G. si V. Rao. 2004. Community-Based and -Driven Development: A Critical Review. *The World Bank Research Observer.* Vol. 19. No. 1. Spring 2004, 1-41.

Curs 12. Proiectarea unui studiu care evaluează ipoteze privind rolul participării civice.

Curs 13-14. Realizarea studiului. Scrierea si prezentarea rapoartelor individuale ale cercetării.